

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného **R. Z. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí 21. augusta 2013 v Bratislave sťažnosť obvineného R. Z., ktorú podal proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 6. augusta 2013, sp. zn. PK-1T 18/2013, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť obvineného R. Z. **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením zo 6. augusta 2013, sp. zn. PK-1T 18/2013, rozhodol podľa § 72 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku, v zmysle § 79 ods. 2 Trestného poriadku, s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku, že obvinený R. Z. sa ponecháva vo väzbe.

Proti tomuto rozhodnutiu zahlásil R. Z., po porade s obhajcom sťažnosť a to, bezprostredne po vyhlásení uznesenia, (č.l. 2109), ktorú následne prostredníctvom obhajcu aj podrobne písomne odôvodnil.

V písomných dôvodoch sťažnosti (kópia bola zaslaná aj prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na vedomie) obvinený uviedol, že namietané uznesenie súdu považuje za nedôvodné, vydané v rozpore

s materiálnymi podmienkami, s ktorými zákon spája vznik a trvanie väzby, a preto je presvedčený, že ďalšie trvanie väzby v jeho prípade má iba sankčný charakter.

Vo vzťahu k tzv. útekovej väzbe, okrem citácie čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, výkladu pojmov v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku a analýze nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 157/07 uviedol, že nemal vedomosť o tom, že sa proti nemu vedie trestné konanie, nemal vedomosť o procesnom postavení obvineného, preto nemal ani úmysel sa skrývať, alebo ujsť, aby sa vyhol trestnému stíhaniu.

Vo vzťahu k tzv. kolúznej väzbe vyslovil presvedčenie, že napadnuté uznesenie neobsahuje žiadnu právne relevantnú skutočnosť, podľa ktorej by sa mal dopustiť akéhokoľvek kolúzneho konania a tiež presvedčenie, že kontradiktórnosť hlavného pojednávania, ktorá vyplýva zo zákona, nie je spôsobilá založiť dôvod trvania väzby.

K tzv. preventívnej väzbe obvinený v dôvodoch sťažnosti zdôraznil, že za člena zločineckej skupiny bol označený bez akéhokoľvek dôkazu, na základe nepravdivých domnienok svedkov a ľubovôle štátnych orgánov, resp. na základe internetových zoznamov. Zo žiadneho jeho konania nevyplýva existencia dôvodného podozrenia z pokračovania v trestnej činnosti, keďže žiadnu trestnú činnosť nepáchal, tak ani nemá v čom pokračovať. Nedopustil sa tiež žiadnych hrozieb vo vzťahu k E. P., a preto nemá v akej trestnej činnosti pokračovať a ani nevie, aké hrozby by mal naplniť.

S poukazom na tieto dôvody navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie a rozhodol o jeho prepustení z väzby na slobodu.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým obvinený podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosť obvineného R. Z. nie je dôvodná.

Z ustanovenia § 302 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe má právo zúčastniť sa neverejného zasadnutia aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca a pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe môže predseda senátu účasť týmto osobám umožniť. Sťažnostný súd však nepovažoval za potrebné predvolať obvineného na neverejné zasadnutie, nakoľko jeho obhajca v odôvodnení sťažnosti vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil námietky obvineného k väzbe a taktiež obvinený mal možnosť vyjadriť sa k dôvodom väzby na neverejnom zasadnutí konanom 6. augusta 2013 na prvostupňovom súde v štádiu po podaní obžaloby.

Obvinený je v posudzovanej veci trestne stíhaný, pretože je dôvodne podozrivý zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona a z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a/ Trestného zákona, pričom 29. júla 2013 podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na obvineného R. Z. obžalobu pre predmetné zločiny, ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v obžalobe.

Obvinený Z. bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 8. januára 2012, sp. zn. Tp 1/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. januára 2012, sp. zn. 1 Tost 1/2012, z dôvodu uvedeného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku, pričom väzba začala plynúť 5. januára 2012.

Ostatný raz bolo o väzbe obvineného rozhodnuté uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo 14. februára 2013, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2013, sp. zn. 2 Tost 6/2013, pričom väzba bola obvinenému predĺžená do 5. októbra 2013.

Pri rozhodovaní o sťažnosti obvineného mal aj najvyšší súd predovšetkým na zreteľ ustanovenie § 76 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého môže väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a v konaní pred súdom trvať len

nevyhnutný čas, čo je podporené aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Mal tiež na zreteli aj ustanovenie § 76 ods. 6 písm. c/ Trestného poriadku, v zmysle ktorého celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin. Vychádzal aj z ustanovenia § 79 ods. 2 Trestného poriadku prvá veta, podľa ktorého policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú aj naďalej, resp. či sa zmenili.

Po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom najvyšší súd konštatuje, že aj v súčasnom štádiu trestného konania (konanie pred súdom prvého stupňa) materiálne podmienky väzby u obvineného Z. naďalej trvajú. Najvyšší súd ďalej dospel k záveru, rovnako ako súd prvého stupňa, že trestné stíhanie obvineného pre skutky, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie a pre ktoré bola na neho podaná obžaloba prokurátorom, sa vedie dôvodne. Do súčasnosti vo veci zabezpečené dôkazy nasvedčujú tomu, že skutky boli spáchané, majú znaky vyššie špecifikovaných trestných činov a existuje aj dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchal obvinený R. Z..

Okrem podozrenia ako jednej z materiálnych podmienok väzby je v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj ďalšia základná materiálna podmienka, a to existencia väzobného dôvodu uvedeného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje predovšetkým na svoje uznesenie z 26. februára 2013, ktorým rozhodoval o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby obvineného a argumentoval v ňom okolnosťami, ktoré odôvodňujú trvanie väzby u obvineného Z. až do 5. októbra 2013. Aj prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia opätovne podrobne a náležite uviedol a zdôvodnil skutočnosti podporujúce trvanie väzobného dôvodu uvedeného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku aj v súčasnom štádiu trestného konania, po podaní obžaloby. S týmito závermi sa najvyšší súd stotožňuje a v ďalšom len na ne odkazuje.

Nemožno akceptovať sťažnostnú námietku obvineného, že v prípade ďalšieho väzobného stíhanie ide už len o sankčné opatrenie. Aj najvyšší súd konštatuje, že väzobné stíhanie obvineného, s ohľadom na zásadu primeranosti a zdržanlivosti (§ 2 ods. 2 Trestného poriadku) predstavuje prostriedok „ultima ratio“. V danom prípade je však jeho využitie odôvodnené. Tieto dôvody vyplývajú, ako bolo už vyššie zmienené, zo skutočnosti, že v predmetnej veci doposiaľ zabezpečené dôkazy nasvedčujú, že obvinený mal spáchať skutky kladené mu za vinu. Je nesporné, že v danom prípade existencia dôvodov väzby uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. je daná.

Úteková väzba vyplýva zo skutočnosti, že obvinený sa náhle prestal zdržiavať v mieste trvalého bydliska, prestal používať jedno zo svojich motorových vozidiel, prestal používať telefónne číslo, ktoré bežne používal, menil obvyklé parkovacie miesta. Skutočnosť, že tieto zmeny urobil naraz a kumulatívne práve vzbudzuje reálnu obavu z toho, že tak urobil z dôvodu skrývania sa pred trestným stíhaním, a preto aby bol pre orgány činné v trestnom konaní nedosažiteľný. Pokiaľ by zmenu učinil len v jednej veci, napr. zmena telefónneho čísla a ostatné by ponechal bez zmeny, asi by nikto nevyslovil v súvislosti s jeho trestným stíhaním podozrenie o jeho úmysle skrývať sa. Tvrdenie obvineného, že bol len na návšteve u príbuznej v Nitre, v kontexte s ostatnými vyššie zmienenými zmenami, považuje aj najvyšší súd za účelové.

Ku kolúznemu dôvodu väzby sa najvyšší súd stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že v konaní pred súdom bude potrebné vypočúť poškodených P. s poukazom na zásadu bezprostrednosti (§ 2 ods. 19 Tr. por.). Práve tu vzniká obava z možného pôsobenia na týchto svedkov, aby zmenili výpoveď, najmä ak takéto konanie vyústilo do skutku, ktorý sa obvinenému obžalobou kladie za vinu, preto najvyšší súd aj v prípade tohto väzobného dôvodu existenciu konkrétnych skutočností odôvodňujúcich tento väzobný dôvod nachádza, a to bez ohľadu na námietku obvineného o ukončení štádia prípravného konania trestného stíhania.

V súvislosti s preventívnou väzbou je potrebné uviesť, že aj v tomto prípade existujú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce väzobné stíhanie obvineného a správne na ne poukázal prvostupňový súd na strane 7 svojho rozhodnutia.

Pokiaľ ide o námietku obvineného, že súd neuviedol ďalšie konkrétne skutočnosti svedčiace pre niektorý z väzobných dôvodov, treba poznamenať, že Trestný poriadok tento pojem nedefinuje. Je na posúdení súdu rozhodujúceho o väzbe, či v danom prípade existujú také konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali väzobné stíhanie obvineného. V danom prípade tieto konkrétne skutočnosti existujú a vyplývajú z povahy, charakteru a závažnosti trestnej činnosti, ktorá je obvinenému kladená za vinu.

Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 21. augusta 2013

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová